

رابطه سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی:

بررسی نقش تعدیل‌گری ترتیب تولد و سابقه سوء استفاده جنسی در دوران کودکی

The relationship between attachment styles and high-risk sexual behavior: Investigating the moderating role of birth order and sexual abuse history in childhood

Fatemeh Sadat Chokan Sonbol*

M.A. in Family Counseling, Alzahra University,
Tehran, Iran. choganfateme@gmail.com

Dr. Hamid Rezaeian Faraji

Associate Professor of counseling group, Alzahra
University, Tehran, Iran.

Dr. Abbas Abdollahi

Assistant professor of counseling group, Alzahra
University, Tehran, Iran.

فاطمه سادات چوکان سنبل (نویسنده مسئول)

کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

دکتر حمید رضاییان فرجی

دانشیار گروه مشاوره، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

دکتر عباس عبداللهی

استادیار گروه مشاوره، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

Abstract

The present study was conducted with the aim of investigating the relationship between attachment styles and risky sexual behavior with the moderating variable of birth order and the experience of sexual abuse in childhood. This research was applied in terms of purpose and descriptive in terms of the nature of implementation with correlational design. The statistical population in this research included all young men and women between 20 and 30 years of age with risky sexual behavior in Tehran, which was conducted between November 2017 and September 2018. Among them, 100 people who had experienced high-risk sexual behavior were selected through purposive sampling. The tools used in this research included a high-risk sexual behaviors questionnaire (RSBQ), Khakbaz et al. (2019), and an attachment style questionnaire (ASQ), Collins and Reed (1990). The collected data were analyzed using Pearson's correlation test and multiple regression. The final results showed that there is a significant relationship between attachment styles and risky sexual behavior ($P < 0.05$). However, the variable of birth order and the experience of sexual abuse during childhood does not have a moderating role in the relationship between attachment styles and risky sexual behavior ($P > 0.05$). Also, there is a significant relationship between secure, avoidant, and ambivalent attachment styles with risky sexual behavior.

Keywords: Attachment Styles, High-Risk Sexual Behavior, Birth Order, Childhood Sexual Abuse Experience.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی با متغیر تعدیل‌گر ترتیب تولد و تجربه سوء استفاده جنسی در دوران کودکی انجام شد. این پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی و از لحاظ ماهیت اجرا توصیفی با طرح همبستگی بود. جامعه آماری در این پژوهش شامل کلیه جوانان ۲۰ تا ۳۰ ساله دختر و پسر دارای رفتار پرخطر جنسی در شهر تهران بود که طی آبان ۱۳۹۷ تا شهریور ۱۳۹۸ انجام شد. از میان آن‌ها تعداد ۱۰۰ نفر که تجربه رفتار پرخطر جنسی داشتند، به شیوه‌ی نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. ابزارهای به‌کار رفته در این پژوهش شامل پرسشنامه رفتارهای پرخطر جنسی (RSBQ)، خاکباز و همکاران (۱۳۸۹) و پرسشنامه سبک دلبستگی (ASQ)، کالینز و رید (۱۹۹۰) بود. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از روش‌های آماری آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج نهایی نشان داد میان سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0.05$)، اما متغیر ترتیب تولد و تجربه سوء استفاده جنسی در دوران کودکی نقش تعدیل‌گر در رابطه میان سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی ندارد ($P > 0.05$). همچنین بین سبک‌های دلبستگی ایمن و اجتنابی و دوسوگرا با رفتار پرخطر جنسی ارتباط چشمگیری وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: سبک‌های دلبستگی، رفتار پرخطر جنسی، ترتیب تولد، سوء استفاده جنسی دوران کودکی.

قرار گرفتن و همچنین مسئولیت‌های مختلف بیشتری اعم از تحصیلی، اجتماعی و اقتصادی که از آنها انتظار می‌رود، این افراد را بیشتر مستعد انجام رفتارهای پرخطر می‌کند، زیرا تمایل به رفتارهای پرخطر در حقیقت فرار از مقابله مؤثر با موقعیت‌های چالش‌برانگیز است. رفتارهای پرخطر شامل موارد مختلفی از جمله رفتارهای آسیب‌زا مانند استفاده از سیگار و مواد مخدر، پرخاشگری اجتماعی و دعوا با دیگران، به خود آسیب رساندن، روابط جنسی نامشروع و... می‌شود (احدی و همکاران، ۱۴۰۰؛ هوباچ^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). رفتارهای پرخطر رفتارهایی هستند که سلامت و بهزیستی افراد را در معرض خطر قرار می‌دهند و طیفی از رفتارهایی را در برمی‌گیرند که نه تنها برای فرد بلکه برای افراد مهم زندگی وی زبان‌های جدی به بار می‌آورند و نیز باعث صدمات غیرعمدی به سایر اعضای جامعه نیز می‌گردند (هوباچ و همکاران، ۲۰۲۱). رفتارهای پرخطر بر سلامتی جوانان تأثیر نامطلوبی می‌گذارد و باعث می‌شود که به ارتکاب حداقل یک‌بار از این نوع رفتارها از جمله رفتار پرخطر جنسی رو بیاورند (کارگروه خدمات پیشگیرانه آمریکا، ۲۰۱۰). در تحقیقی که چاولا و سرکار^۳ (۲۰۱۹) انجام داده‌اند، ارتباط بین رفتار جنسی پرخطر و مصرف مواد به خوبی ثابت شده است. یک فرد ممکن است پس از مصرف الکل، به انواع مختلفی از رفتارهای مخاطره‌آمیز مانند درگیری با چندین شریک جنسی و فراموش کردن استفاده از وسایل جلوگیری از بارداری در حین آمیزش جنسی، دست بزند. الکل ممکن است به خودی خود یک محیط اجتماعی را ایجاد کند که در آن فرد تمایل بیشتری به آمیزش جنسی محافظت نشده دارد. پر واضح است مسائل جنسی نقش بسیار مهمی در بهداشت و سلامت کلی خانواده دارد. رفتارهای جنسی پرخطر تهدید بزرگی برای سلامت جسمی و اجتماعی جوانان محسوب می‌شود. عفونت‌های جنسی منتقله از راه تماس جنسی منتقل می‌شوند و شیوع این بیماری‌ها در نقاط مختلف دنیا به‌طور قابل توجهی متفاوت بوده و حتی آمار روشنی در گروه معتادین وجود ندارد. عفونت تناسلی، ویروس هپاتیت، هرپس تناسلی، سیفلیس و ایدز از مهم‌ترین و خطرناک‌ترین بیماری‌های قابل انتقال دارای عوارض است که از راه تماس جنسی انتقال پیدا می‌کند که هر کدام، احتمال ابتلا به دیگری را افزایش می‌دهد (آنبسو^۴ و همکاران، ۲۰۲۳). مناجاتی و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که انعطاف‌پذیری و دلبستگی ایمن با گرایش به رفتارهای پرخطر و دلبستگی اجتنابی، رابطه منفی و معناداری دارد. همچنین نشان دادند که دلبستگی دو سوگرا با گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه مثبت و معناداری دارد. در پژوهشی که در خصوص بدرفتاری با کودک توسط اشری و همکاران^۵ (۲۰۱۵) صورت گرفت، نشان داده شد که سبک‌های دلبستگی نایمن با رفتار پرخطر به‌طور معناداری در ارتباط بود. دلبستگی اضطرابی با مصرف الکل و دلبستگی اجتنابی با مصرف مواد و رفتارهای ضداجتماعی همراه بود.

منظور از سبک دلبستگی، پیوند هیجانی بین دو نفر است که آنها را از نظر فیزیکی و روانی به هم پیوند می‌زند و استمرار می‌یابد (ویلس، ۲۰۲۲). پژوهش‌ها نشان دادند سبک دلبستگی تعیین‌کننده آمادگی فرد برای حل و فصل مسائل و رفتارهای او در برابر ناکامی‌های اجتماعی است (مونوکا^۶ و همکاران، ۲۰۱۹). زاخور^۷ و همکاران (۲۰۲۰) در مطالعات خود نشان دادند که توجه به ترکیب سبک‌های دلبستگی در تشخیص و درمان اختلالات مصرف الکل اهمیت دارد. ارضای نیازهای جسمانی کودک توسط والدین، رضایت‌مندی را بین والدین و کودک افزایش می‌دهد و باعث تشکیل حس اعتماد بین آنها می‌شود. اما نداشتن ثبات و اختلال در این روند عدم اطمینان و امنیت را افزایش داده و باعث ایجاد عوارض و هزینه‌های زیادی برای فرد، خانواده و جامعه می‌شود (ساگون^۸ و همکاران، ۲۰۲۳).

از سویی از عوامل اثرگذار و اساسی که در حال حاضر بر روی رفتارهای پرخطر و سبک‌های دلبستگی و ابعاد شخصیت افراد، مؤثر واقع می‌شوند و در تحقیقات صورت گرفته کمتر به‌طور مستقیم به آن توجه شده است، ترتیب تولد افراد در خانواده است. آلفرد آدلر^۹ روان‌پزشک استرالیایی، بیان کرده است ترتیب تولد بر روی شخصیت تأثیرگذار هست و بدین ترتیب، تعیین شخصیت افراد با بزرگتر و کوچکتر بودن از خواهر و برادرها و در برابر نگرش مختلف والدین، شرایط کودکی متفاوتی را به وجود می‌آورد. ترتیب تولد افراد بر شیوه

1 Hubach

2. US Preventive Services Task Force

3 Chawla & Sarkar

4 Anbesu

5 Oshri

6 Monaco

7 Zakhour

8 Sagone

9 Alfred Adler

زندگی مانند نحوه برخورد یکسان یک فرد با تکالیف زندگی از جمله دوستی، شغل و عشق تاثیر دارد (سراهبزو^۱، ۲۰۲۰؛ السیابی^۲ و همکاران، ۲۰۲۱). ترتیب تولد احتمالاً بر شیوه‌های فرزندپروری نیز موثر است. منظور از شیوه‌های فرزندپروری، روش‌های تربیتی است که والدین در تربیت فرزندان خود رعایت می‌کنند (السیابی^۳ و همکاران، ۲۰۲۱). سبک‌های فرزندپروری ارتباط مستقیمی با نوع ارتباط والدین با فرزندان دارند. هنگامی که به ترتیب تولد نگاه می‌کنیم، فرزندان اول به طور قابل توجهی نمرات بالاتری در رفتارهای مستقلانه نسبت به فرزندان بعدی داشتند (وان والکوم^۴ و همکاران، ۲۰۱۹).

از طرفی تاریخچه سوءاستفاده جنسی می‌تواند زمینه‌ساز گرایش جوانان به رفتارهای پرخطر جنسی باشد. بنابراین با توجه به نقش حساس و گسترده ترتیب تولد افراد در خانواده و سوءاستفاده جنسی و ارتباط آن با سبک‌های دلبستگی و رفتارهای پرخطر، ضرورت توجه به مسائل مرتبط با این متغیرهای اساسی را حیاتی ساخته است؛ بنابراین هدف از این پژوهش بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی با متغیر تعدیل‌گر ترتیب تولد و تجربه سوءاستفاده جنسی در دوران کودکی می‌باشد.

با توجه به اینکه روابط جنسی پیش از ازدواج افزایش یافته است، رفتارهای مخاطره‌آمیز و محافظت‌نشده جنسی یکی از عوامل تهدیدکننده سلامت جوانان است. سازمان ملی جوانان در مطالعه‌ای بر روی جوانان ۲۹-۱۸ سال که تجربه تماس جنسی قبل از ازدواج داشته‌اند نشان داد که تنها ۴۰ درصد از آنان در رابطه جنسی خود از کاندوم استفاده کرده‌اند و روابط جنسی مقعدی جایگزینی برای روابط جنسی واژینال، به دلیل اهمیت حفظ بکارت در برخی دختران شده است. نتایج خطرناک این رفتارهای پرخطر، بیماری‌های مقاربتی نظیر اچ. آی. وی/ایدز را در میان افراد جامعه و به‌ویژه جوانان افزایش داده است (هاشمی‌پرست و همکاران، ۱۳۹۶).

رفتارهای پرخطر جنسی جوانان که از مهم‌ترین آسیب‌های آن ابتلا به بیماری ایدز است ممکن است آینده آن‌ها و خانواده‌شان را به شدت تحت تاثیر قرار دهد. شرایط کشورها و اقتصاد و خانواده نقش موثری در رفتارها و روابط جنسی جوانان دارند. روابط خانوادگی مناسب می‌تواند در بهبود رفتار جوانان موثر باشد (تیان^۵ و همکاران، ۲۰۲۳؛ ریمن^۶ و همکاران، ۲۰۱۹). تابو بودن روابط جنسی پیش از ازدواج نیز باعث شده تا مدرسان سلامت از این موضوع غافل مانده و دلایل پنهان ایجاد رفتارهای پرخطر جنسی را درنیابند. با توجه به جمعیت جوان ایران و شرایط آن به عنوان یک کشور در حال توسعه توجه به مسائل روانشناختی جوانان بسیار مهم می‌باشد. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی با متغیر تعدیل‌گر ترتیب تولد و تجربه سوء استفاده جنسی در دوران کودکی انجام شد.

روش

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش نیز شامل کلیه جوانان ۲۰ تا ۳۰ ساله دارای رفتار پرخطر جنسی در شهر تهران بود که طی آبان ماه سال ۱۳۹۷ تا شهریور ماه سال ۱۳۹۸ انجام شد. نمونه‌گیری به روش هدفمند از میان جوانان مراجعه کننده به ۷ مرکز بهداشتی-درمانی و ۴ کلینیک روانشناسی و یک کانون سلامت در شهر تهران جمع‌آوری شد. به منظور بررسی متغیرهای پژوهش حاضر، نزدیک به ۳۰۰ پرسشنامه بین افراد پخش شد و در این بین، پرسشنامه‌هایی که در رابطه با رفتار پرخطر جنسی صدق می‌کرد، انتخاب شدند که به دلیل محرمانه بودن سوالات و عدم تمایل افراد به پاسخگویی، تعداد آن‌ها به ۱۰۰ نفر رسید. پس از انتخاب افراد به صورت آنلاین و حضوری، در رابطه با جوانب تحقیق توضیحاتی ارائه گردید. سپس فرم آنلاین پرسشنامه از طریق پیام‌رسان‌های اجتماعی (اینستاگرام، تلگرام و واتساپ؛ ایتا و روبیکا) در اختیار پاسخ‌دهندگان قرار گرفت. به دلیل حساس و شخصی بودن مسائل در پرسش‌ها، برای پاسخ‌دهندگان از پرسشنامه آنلاین استفاده شد. معیار ورود به مطالعه سن ۲۰ تا ۳۰ سال، انجام رفتارهای پرخطر جنسی و تمایل به شرکت در مطالعه بود. همچنین افرادی که پرسشنامه را به صورت ناقص پر کرده بودند از مطالعه خارج شدند. موارد

1 Srahbzu
 2 Alsyabi
 3 Alsyabi
 4 Van Volkom
 5 Tian
 6 Remien

رابطه سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی: بررسی نقش تعدیل‌گری ترتیب تولد و سابقه سوء استفاده جنسی در دوران کودکی
The relationship between attachment styles and high-risk sexual behavior: Investigating the moderating role of birth order ...

اخلاقی و محرمانه بودن اطلاعات شرکت‌کنندگان رعایت شد و شرکت‌کنندگان با رضایت و آگاهانه وارد مطالعه شدند. در نهایت، داده‌های جمع‌آوری‌شده با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون^۱ و رگرسیون چندگانه^۲ به‌وسیله نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ تجزیه و تحلیل شد.

ابزار سنجش

پرسشنامه رفتارهای پرخطر جنسی^۳ (RSBQ): پرسشنامه رفتارهای پرخطر جنسی زارعی و همکاران (۱۳۸۹) که از ۴ زیرمقیاس عدم استفاده از کاندوم، مصرف مواد، شرکای جنسی زیاد و روابط جنسی غیرمعمول تشکیل شده است که به‌منظور بررسی رفتارهای پرخطر جنسی بکار می‌رود. طراحی این پرسشنامه به صورت چهارگزینه‌ای و پنج‌گزینه‌ای می‌باشد که شامل ده سؤال می‌باشد که نمره‌گذاری هشت سؤال اول به‌صورت مستقیم و از ۰ تا ۴ و دو سؤال آخر به صورت معکوس و از ۰ تا ۳ متغیر می‌باشد که در مجموع نمره رفتارهای پرخطر شخص را تعیین می‌کند. به این معنا که هرچه نمره فرد بالاتر باشد میزان رفتارهای پرخطر جنسی او بیشتر می‌باشد. در پژوهش زارعی و همکاران (۱۳۸۹) پایایی پرسشنامه رفتارهای پرخطر جنسی از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۶ به‌دست آمده است. عدد به دست آمده نشان‌دهنده پایایی مناسب این پرسشنامه می‌باشد. روایی این پرسشنامه نیز توسط زارعی و همکاران (۱۳۸۹) در حد مطلوبی گزارش شده است. روایی این پرسشنامه با استفاده از تحلیل عامل اکتشافی ساختار دو عاملی استخراج شد که در مجموع ۷۱/۳ درصد از واریانس پرسشنامه را تبیین کرد. این پرسشنامه نقطه برش ندارد. در پژوهش حاضر با روش آلفای کرونباخ پایایی کل مقیاس رفتارهای پرخطر جنسی ۰/۸۳ محاسبه شد.

پرسشنامه سبک دلبستگی^۴ (ASQ): کالینز و رید^۵ (۱۹۹۰)، به نقل از پاکدامن، (۱۳۸۰) بر پایه توصیف‌هایی که در پرسشنامه دلبستگی بزرگسال هازان و شیور^۶ (۱۹۸۷) در مورد سه سبک اصلی دلبستگی وجود داشت، مواد پرسشنامه خود را تدارک دیده‌اند. این پرسشنامه دارای سه زیرمقیاس وابستگی، نزدیک‌بودن و اضطراب است که مجموعاً ۱۸ گویه را شامل می‌شود. زیرمقیاس اضطراب با دلبستگی اضطرابی - دوسوگرا مطابقت دارد و زیرمقیاس نزدیک‌بودن یک بعد دو قطبی است که اساساً توصیف‌های ایمن و اجتنابی را در مقابل هم قرار می‌دهد (فینی و نولر^۷، ۱۹۹۶)؛ بنابراین نزدیک‌بودن در تطابق با دلبستگی ایمن می‌باشد و زیرمقیاس وابستگی را می‌توان تقریباً عکس دلبستگی اجتنابی قرار داد. مدت اجرای پرسشنامه کالینز و رید براساس زمینه‌یابی انجام شده ۱۰ دقیقه در نظر گرفته شده است (به نقل از پاکدامن، ۱۳۸۰). کالینز و رید (۱۹۹۰) در مورد قابلیت اعتماد مقیاس دلبستگی بزرگسال، میزان آلفای کرونباخ را برای هر زیرمقیاس این پرسشنامه در ۳ نمونه از دانشجویان مساوی یا بیش از ۰/۸۰ گزارش دادند. از سوی دیگر در پژوهش پاکدامن (۱۳۸۰) میزان پایایی آزمون در حد مطلوبی گزارش شده است. پایایی زیرمقیاس‌های این مقیاس را هم از طریق آلفای کرونباخ و هم از روش بازآزمایی پس از دو ماه باز آزمون، بین ۰/۶۹ تا ۰/۷۵ گزارش کرده‌اند. این پرسشنامه در مورد ۱۰۰ دختر و پسر کلاس دوم دبیرستان که به‌طور تصادفی انتخاب شده بودند اجرا گردید. نتایج حاصل از دو بار اجرای این پرسشنامه با فاصله زمانی یک ماه از یکدیگر بیانگر آن بود که این آزمون در سطح ۰/۹۵ دارای پایایی است. در بررسی پاکدامن روایی سازه این پرسشنامه ارتباط زیرمقیاس‌های وابستگی و نزدیک‌بودن، وابستگی و اضطراب در سطح معنادار ۰/۰۰۱ به ترتیب ۳۱۳-۰/۰۳۳۶، ۰/۰۳۱۳-۰ و زیرمقیاس نزدیک‌بودن و اضطراب در سطح معنادار ۰/۰۱۴ مقدار ۰/۲۴۶ به دست آمد. در پژوهش حاضر با روش آلفای کرونباخ پایایی کل مقیاس سبک دلبستگی ۰/۷۹ محاسبه شد و برای خرده مقیاس‌های دلبستگی ایمن، دلبستگی اجتنابی، دلبستگی دو سوگرا / اضطرابی به ترتیب ضرایب آلفای ۰/۸۲، ۰/۷۵ و ۰/۷۷ به دست آمد.

یافته‌ها

با توجه به معیارهای ورود و خروج، ۱۰۰ نفر (۱۲ مورد به خاطر ناقص بودن پرسشنامه، کنار گذاشته شدند که پس از آن جایگزینی صورت پذیرفت) با میانگین سنی ۲۵/۷ سال وارد مطالعه شدند. ۳۴ درصد (۳۴ نفر) پاسخ‌دهندگان مرد و ۶۶ درصد (۶۶ نفر) زن بوده‌اند.

1 Pearson Correlation

2 Multiple Regrsson

3 Risky Sexual Behaviors Questionnaire

4 Attacment Style Questionnaire

5 Collins & Reid

6 Hazen & Shaver Attachment Atyle Questionnaire

7 Feeney & Nowller

بازه سنی ۶۲ درصد (۳۴ نفر) پاسخ دهندگان بین ۲۰ تا ۲۵ سال بوده است. ۴۷ درصد پاسخ دهندگان دارای تحصیلات فوق دیپلم یا کارشناسی و ۴۳ درصد دارای تحصیلات کارشناسی ارشد و بالاتر بودند. از نظر وضعیت تأهل ۹۶ درصد پاسخ دهندگان مجرد بودند. ۲۵ درصد افراد، سابقه سوءاستفاده جنسی در کودکی را داشته‌اند که از این میان ۴۰ درصد فامیل، ۱۲ درصد دوستان و ۴۰ درصد هم غریبه‌ها عامل سوءاستفاده بوده‌اند. نوع سوءاستفاده جنسی ۸۷ درصد تماس جسمی و ۱۲ درصد نشان دادن اعضای تناسلی بوده است.

جدول ۱. بررسی همبستگی پیرسون متغیرهای تحقیق

متغیرها	دل بستگی ایمن	دل بستگی اجتنابی	دل بستگی دو سوگرا	رفتار پرخطر جنسی
دل بستگی ایمن	۱			
دل بستگی اجتنابی	-۰/۲۱۹*	۱		
دل بستگی دو سوگرا	-۰/۰۲۳	۰/۳۴**	۱	
رفتار پرخطر جنسی	-۰/۲۶۹**	۰/۳۳۸**	۰/۲۰۳*	۱
میانگین	۱۲/۶	۱۲/۶	۱۱/۳	۲/۹
انحراف معیار	۲/۶	۳/۹	۵/۸	۲/۹
کجی	-۰/۶۳۵	-۰/۵۰۷	-۰/۱۲۷	۱/۱۴۳
کشیدگی	۵/۱۲۸	۱/۹۷۲	-۰/۹۳۷	۲/۱۴۴

$P < 0.01$ ** $P < 0.05$ *

طبق جدول ۱ نتایج ماتریس همبستگی نشان می‌دهد میان دل بستگی ایمن با دل بستگی اجتنابی و رفتار پرخطر جنسی رابطه معکوس و معنی داری وجود دارد ($P < 0.05$) همچنین میان دل بستگی اجتنابی با دل بستگی دو سوگرا و رفتار پرخطر جنسی رابطه مستقیم و معنی داری وجود دارد ($P < 0.01$). به علاوه دل بستگی دو سوگرا با رفتار پرخطر جنسی ارتباط مستقیم و معنی داری دارد ($P < 0.05$) نتیجه آزمون کولموگروف - اسمیرنوف در مورد متغیرهای دل بستگی ایمن، دل بستگی اجتنابی، دل بستگی دو سوگرا و رفتار پرخطر جنسی به ترتیب برابر با ۰.۱۴۶، ۰.۲۷۱، ۰.۱۹۳ و ۰.۴۲۹ بود. این یافته‌ها نشان دهنده معنادار نبودن متغیرهای مورد بررسی و نرمال بودن توزیع متغیرهای پژوهش بود. عدم همخطی خطاها نیز با استفاده از آزمون دوربین واتسون مورد بررسی قرار گرفت که مقدار آن برابر با ۱/۹۴ بود؛ بنابراین این پیش فرض نیز تایید می‌شود. شاخص های تولرانس و VIF که در جدول ۲ گزارش شده است نشان دهنده عدم هم خطی متغیرهای پیش بین است.

جدول ۲. ضرایب رگرسیون و بتای استاندارد برای سبک‌های دل بستگی و رفتار پرخطر جنسی

مدل	ضرایب غیراستاندارد (B)	ضرایب استاندارد (Beta)	آماره t	Sig	تولرانس	VIF
مقدار ثابت	۲/۸۹۱	-	۴/۵۷۳	۰/۰۰۰		
دل بستگی ایمن	۰/۶۷۹	۰/۶۷۰	۴/۷۷۱	۰/۰۰۰	۰/۶۷۴	۳/۶۶۴
دل بستگی اجتنابی	۰/۳۶۳	۰/۳۶۹	۳/۵۹۹	۰/۰۰۰	۰/۷۱۶	۲/۷۳۵
دل بستگی دو سوگرا	۰/۲۴۳	۰/۲۶۴	۳/۱۰۴	۰/۰۰۰	۰/۸۳۹	۱/۴۳۶
ضریب همبستگی (R)			۰/۲۱۶			
ضریب تعیین (R Square)			۰/۰۴۲			

جدول ۲ مقدار ضریب تعیین مدل، ضرایب مسیر و معناداری آن‌ها را نشان می‌دهد. بر اساس نتایج جدول همه ضرایب بتا در سطح ۰/۰۰۱ معنادار هستند و رگرسیون معنادار است و خط رگرسیون به خوبی برای داده‌ها برازش شده است. بنابراین میان سبک‌های دل بستگی

رابطه سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی: بررسی نقش تعدیل‌گری ترتیب تولد و سابقه سوء استفاده جنسی در دوران کودکی
The relationship between attachment styles and high-risk sexual behavior: Investigating the moderating role of birth order ...

با رفتار پرخطر جنسی رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0.05$). (R) ضریب همبستگی چندگانه است که می‌تواند به‌عنوان معیاری از کیفیت تخمین متغیر ملاک در نظر گرفته شود. مقدار ۰/۲۱ نشان‌دهنده سطح نسبتاً خوبی از تخمین است. همچنین ضریب تعیین مدل، میزان تغییرپذیری متغیر ملاک که به‌وسیله متغیر پیش‌بین حاصل می‌شود، برابر ۰/۰۴۲ می‌باشد که معیاری برای سنجش تناظر خطی بین متغیر ملاک و متغیر پیش‌بین است.

جدول ۳. ضرایب رگرسیون و سطح معنی‌داری برای متغیر تعدیل‌گر ترتیب تولد در رابطه میان سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر

جنسی				
Sig	t	خطا استاندارد	ضرایب رگرسیون	مدل
۰/۵۵۵	۰/۵۹۲	۴/۸۴۳	۲/۸۶۷	مقدار ثابت
۰/۶۷۱	۰/۴۱۶	۰/۱۳۴	۰/۰۵۵	دلبستگی ایمن
۰/۵۶۷	۰/۵۱۸	۰/۲۰۶	۰/۰۶۱	دلبستگی اجتنابی
۰/۶۴۱	۰/۴۵۵	۰/۱۸۷	۰/۰۵۹	دلبستگی دو سوگرا
۰/۸۷۰	۳/۱۶۳	۲/۲۴۷	۰/۳۶۷	ترتیب تولد
۰/۹۶۴	-۰/۴۱۹	۰/۵۸۱	-۰/۰۰۳	دلبستگی ایمن * ترتیب تولد
۰/۹۹۸	-۰/۴۰۱	۰/۶۵۲	-۰/۰۰۶	دلبستگی اجتنابی * ترتیب تولد
۰/۸۷۹	-۰/۴۶۷	۰/۶۱۲	-۰/۰۰۹	دلبستگی دو سوگرا * ترتیب تولد
۰/۰۰۰			(R2-change)	
۰/۰۰۱			(F)	

بر اساس جدول ۳ با توجه به سطح معناداری بین ترتیب تولد در رابطه میان سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی ارتباط معناداری مشاهده نشد ($P > 0.05$). همچنین مورد ضرایب رگرسیونی به ترتیب -0.003 ، -0.006 و -0.009 حاصل شده که سطح معنی‌داری آن‌ها از $\alpha = 0.05$ بزرگ‌تر است؛ بنابراین متغیر ترتیب تولد نقش تعدیل‌گر در رابطه میان سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی ندارد.

جدول ۴. ضرایب رگرسیون و سطح معنی‌داری برای متغیر تعدیل‌گر تجربه سوء استفاده جنسی در رابطه میان سبک‌های

دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی				
sig	t	خطا استاندارد	ضرایب رگرسیون	مدل
۰/۳۲۷	۰/۹۸۶	۲/۲۹۹	۲/۲۶۷	مقدار ثابت
۰/۱۷۱	۱/۳۴۸	۰/۰۵۹	۰/۰۸۴	دلبستگی ایمن
۰/۱۵۶	۱/۴۵۱	۰/۰۶۲	۰/۰۹۳	دلبستگی اجتنابی
۰/۲۱۶	۱/۲۹۸	۰/۰۷۸	۰/۰۷۹	دلبستگی دو سوگرا
۰/۳۶۰	۰/۹۲۰	۵/۷۰۹	۵/۲۵۳	تجربه سوء استفاده جنسی
۰/۳۸۷	-۰/۸۵۴	۰/۱۶۱	-۰/۱۳۵	دلبستگی ایمن * تجربه سوء استفاده جنسی
۰/۲۳۴	-۰/۸۹۹	۰/۲۰۳	-۰/۱۴۶	دلبستگی اجتنابی * تجربه سوء استفاده جنسی
۰/۲۲۵	-۰/۹۰۷	۰/۱۸۶	-۰/۱۵۱	دلبستگی دو سوگرا * تجربه سوء استفاده جنسی
۰/۰۰۸			(R2-change)	
۰/۷۶۵			(F)	

بر اساس جدول ۴ با توجه به سطح معناداری بین تجربه سوءاستفاده جنسی در رابطه میان سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی ارتباط معناداری مشاهده نشد ($P > 0/05$). همچنین ضرایب رگرسیونی به ترتیب $0/135$ ، $-0/146$ و $-0/151$ حاصل شده که سطح معنی داری آن‌ها از $0/05$ بزرگ‌تر است؛ بنابراین متغیر ترتیب تولد نقش تعدیل‌گر در رابطه میان سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی ندارد.

به منظور بررسی نقش تعدیل‌گر بودن متغیرهای تجربه سوءاستفاده جنسی در دوران کودکی و ترتیب تولد در رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی از روش آندرو هایس که مبتنی بر تکنیک رگرسیون خطی است استفاده شده است. برای بررسی اینکه آیا این متغیرها با دو متغیر سبک‌های دلبستگی و رفتار پرخطر جنسی ارتباط دارد یا خیر، باید مدل رگرسیونی زیر را برازش دهیم:

$$C = \alpha + \beta_1 A_1 + \beta_2 A_2 + \beta_3 A_3 + \beta_4 B + \beta_5 A_1 B + \beta_6 A_2 B + \beta_7 A_3 B$$

C: رفتار پرخطر جنسی

A: سبک‌های دلبستگی (A₁: دلبستگی ایمن، A₂: دلبستگی اجتنابی، A₃: دلبستگی دوسوگرا)

B: تجربه سوءاستفاده جنسی در دوران کودکی و ترتیب تولد

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی با متغیر تعدیل‌گر ترتیب تولد و تجربه سوء استفاده جنسی در دوران کودکی انجام شد. یافته‌های پژوهش نشان داد میان سبک‌های دلبستگی ایمن با رفتار پرخطر جنسی رابطه معناداری وجود دارد. این یافته پژوهش با مطالعات مناجاتی و همکاران (۲۰۲۲)، رضایی جمالویی (۱۳۹۸) و در پژوهش‌های لاتین با اشری و همکاران (۲۰۱۵) همسو بود. در تبیین این یافته مبنی بر رابطه بین سبک‌های دلبستگی و رفتار پرخطر جنسی می‌توان گفت که سبک دلبستگی ایمن باعث به وجود آمدن خودانگاره مثبت می‌شود و این خودانگاره مثبت به افراد اجازه می‌دهد تا در زمان برخورد با شرایط چالش‌برانگیز، کنترل خود را از حیث شناختی و هیجانی از دست ندهند و بتوانند شرایط چالش‌زا را کنترل کرده و از راهبردهای حمایت جویانه استفاده کنند. در واقع، این افراد به دلیل اعتماد و قدرت فردی خود، بر شرایط چالش‌برانگیز غلبه کرده و با کنترل منابع چالش و بی‌قراری، دارای سلامت روان بهتری هستند و کمتر به سمت انجام رفتارهای پرخطر گرایش دارند. در پژوهشی که مونوکا و همکاران (۲۰۱۹) انجام دادند، سبک دلبستگی تعیین‌کننده آمادگی فرد برای حل و فصل مسائل و رفتارهای او در برابر ناکامی‌های اجتماعی است. به عبارت دیگر، ویژگی‌های مثبت افراد دلبسته ایمن سبب می‌شود نیازی به بروز رفتارهای پرخطر از خود نداشته باشند. یقیناً توانایی روانی، انعطاف‌پذیر بودن و جسارت لازم را در روابط این افراد بهبود می‌بخشد و باعث می‌شود فرد رفتارهای پرخطر کمتری از خود نشان دهد. همچنین یافته‌های مطالعه حاضر بیانگر ارتباط بین سبک‌های دلبستگی اجتنابی با رفتار پرخطر جنسی بوده است. این یافته با نتایج پژوهش مناجاتی و همکاران (۲۰۲۲)، کتانی و همکاران (۱۴۰۱) و رضایی جمالویی (۱۳۹۸) مبنی بر معناداری ارتباط بین سبک‌های دلبستگی اجتنابی با رفتار پرخطر جنسی همسو است. در تبیین یافته‌های پژوهش حاضر، مبنی بر رابطه بین سبک‌های دلبستگی و رفتار پرخطر جنسی می‌توان گفت که افراد دارای سبک دلبستگی اجتنابی تصویری مثبت از خود و از دیگران تصویری منفی می‌سازند، زیرا دلبستگی‌شان در گذشته به آنان یاد داده است که روی کمک و حمایت دیگران نباید حساب کرد. این افراد اشتیاقی به رابطه با دیگران از خود نشان نمی‌دهند و عمداً فاصله‌ی خود را با آن‌ها حفظ کرده تا از افکار آشفته ایمن باشند. بنابراین اجتناب از صمیمیت، مجموعه‌ای از رفتارهای پرخطر همانند داشتن رابطه جنسی با شرکای مختلف را منعکس می‌کند.

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین سبک‌های دلبستگی دوسوگرا با رفتار پرخطر جنسی رابطه معناداری وجود دارد. نتایج این بخش از پژوهش با مطالعات مناجاتی و همکاران (۲۰۲۲)، کیم و میلر (۲۰۲۰)، رضایی جمالویی (۱۳۹۸) و اسدی و همکاران (۱۳۹۷) همسو بود؛ آن‌ها در پژوهش خود نشان دادند که بین سبک‌های دلبستگی دوسوگرا با رفتار پرخطر جنسی رابطه معناداری وجود دارد. در رابطه با سبک‌های دلبستگی و رفتار پرخطر جنسی می‌توان گفت که افراد دوسوگرا در موقعیت‌های پراضطراب، اطمینان به خود را از دست می‌دهند و درماندگی روان‌شناختی بر آن‌ها تحمیل می‌شود که باعث به وجود آمدن تجربه‌های نامطلوب می‌شود و به احساس حقارت و اضطراب شخص دامن می‌زند و ناتوانی وی را در ایجاد روابط بین شخصی سالم و گرایش به رفتارهای پرخطر توجیه می‌کند. به علاوه افراد

رابطه سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی: بررسی نقش تعدیل‌گری ترتیب تولد و سابقه سوء استفاده جنسی در دوران کودکی
The relationship between attachment styles and high-risk sexual behavior: Investigating the moderating role of birth order ...

دوسوگرا رفتارهای پرخطر را برای سرکوب کردن و غلبه بر طغیان درونی خود استفاده می‌کنند. از سوی دیگر، این احتمال وجود دارد که رفتارهای مخاطره‌آمیز این افراد باعث شود که از سمت دوستان و آشنایان که در مقابله با گرفتاری‌های زندگی واکنشی عاقلانه و خویشتن‌دارانه نشان می‌دهند، طرد شده و همین امر باعث جذب آن‌ها به گروه‌های منحرف گردد؛ که این نیز به نوبه خود می‌تواند زمینه مساعدی برای گرایش بیشتر به سمت رفتارهای پرخطر جنسی فراهم نماید.

بخشی از یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که متغیر ترتیب تولد تأثیری در رابطه میان سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی ندارد. نتایج حاضر با یافته‌های پژوهش دامیان و رابرتز^۱ (۲۰۱۵)، روه‌ر^۲ و همکاران (۲۰۱۵) و لجارجا^۳ و همکاران (۲۰۱۹) مبنی بر اینکه بین ترتیب تولد و مؤلفه‌های دلبستگی هیچ رابطه معناداری وجود ندارد، همسو است. در تبیین یافته این تحقیق مبنی بر عدم تأثیر متغیر ترتیب تولد در رابطه میان سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی می‌توان گفت که اثرات ترتیب تولد می‌تواند در خانواده قابل مشاهده باشد اما ممکن است رفتار و روابط خارج از این زمینه را تحت تأثیر قرار ندهد. علاوه بر این، ترتیب تولد ممکن است اساساً یا منحصراً بر بخش‌هایی از سیستم شخصیت تأثیر بگذارد که برای فرد پنهان هستند و یا با پاسخ‌های اجتماعی مطلوب در گزارش‌ها، پوشانده می‌شوند. با توجه به اینکه در این تحقیق ترتیب تولد در این نمونه آماری به‌طور یکنواخت پخش نشده است و تقریباً نیمی از نمونه (۴۶ درصد) فرزند اول خانواده هستند، امکان تأیید نشدن این فرضیه بالاتر می‌رود. همچنین استدلال محقق این گونه است که این امکان وجود دارد که هرچقدر هم ترتیب تولد در ویژگی‌های شخصیتی این افراد نقش داشته است، احتمال اینکه تأثیرات محیطی و تربیتی والدین بتواند آنها را خنثی کند، بسیار است. نکته دیگر تعداد نمونه مورد بررسی است. تعداد نمونه در مطالعه حاضر با مطالعات نام برده متفاوت بوده است. قطعاً بالا بودن جمعیت در اطمینان بخش بودن نتایج مؤثر است.

نتایج بررسی حاضر همچنین نشان داد که متغیر تجربه سوءاستفاده جنسی تأثیری در رابطه میان سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی ندارد. یافته حاضر با یافته هاشمی‌پرست و همکاران (۱۳۹۶) و کایر و همکاران (۲۰۱۸) که نشان دادند دلبستگی ناایمن، سوءاستفاده جنسی را پیش‌بینی می‌کند و باعث ایجاد رفتار پرخطر در فرد می‌شود، همسو نمی‌باشد. در تبیین یافته این تحقیق می‌توان گفت که در طول فرایند شکل‌گیری دلبستگی و حفظ آن در اوایل دوران کودکی، اصول اولیه اعتباریابی، انعکاس هیجان‌ات و همدلی، شامل پاسخ‌دهی مراقب نسبت به آشفتنی کودک هستند که خود سبب تقویت بازنمود ذهنی کودک می‌شود. استدلال محقق برای رد این فرضیه این است که ممکن است افرادی که تجربه و سابقه سوء استفاده در دوران کودکی را دارا بودند، به دلیل امکان ایجاد بازسازی و تداعی خاطرات دوران کودکی، دیگر تمایلی ندارند تا رفتارهای پرخطر و یا خشونت بار را تجربه کنند و سعی در فاصله گرفتن از این نوع رفتار را دارند. از سویی دیگر میزان ۹۰ درصد از حجم نمونه، شامل گروه تحصیل کرده (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری) می‌باشند که ممکن است این میزان از سطح تحصیلات و اطلاعات اجتماعی، بر روی تفکر و رفتار آن‌ها از کودکی تا به حال، تأثیرگذار بوده و احتمال بروز رفتار پرخطر جنسی را کاهش دهد. دیگر دلیل رد این فرضیه می‌تواند این باشد که تنها ۲۵ درصد از نمونه آماری تجربه سوءاستفاده جنسی در دوران کودکی را داشته‌اند.

در مجموع یافته‌های این تحقیق نشان داد که بین سبک‌های دلبستگی ایمن و دلبستگی اجتنابی و دلبستگی دوسوگرا با رفتار پرخطر جنسی ارتباط چشمگیر و معناداری وجود دارد. این یافته نقش مؤثر انواع سبک‌های دلبستگی را در رفتارهای پرخطر جنسی نشان داده است. پیشنهاد می‌شود برای اینکه پدر و مادرهای جوان با انواع سبک‌های دلبستگی و تأثیری که دلبستگی در دوره جوانی بر فرزندان‌شان می‌گذارد، از طریق کارگاه‌های آموزشی آشنا شوند. همچنین آگاه‌سازی خانواده‌ها برای پیشگیری از رفتار جنسی قبل از ازدواج و رفتار جنسی پرخطر مانند آموزش آن‌ها در سطح رسانه، مدارس و سازمان‌ها به علاوه آموزش و آگاهی جوانان در رابطه با انواع ارتباطات با جنس مخالف و تقویت ارزش‌های اخلاقی آنان می‌تواند کمک کننده باشد.

از مهمترین محدودیت‌های مطالعه حاضر، نمونه گیری هدفمند و حجم نمونه پایین بوده است که البته تا جای ممکن سعی شد جمعیت بیشتری مورد بررسی قرار بگیرد. محدودیت دیگر حساس بودن برخی افراد به پاسخ‌گویی در موارد خصوصی بود که با توضیح مسئله و محفوظ بودن اسرار آن‌ها به صورت آنلاین، همکاری آنان جلب شد. پیشنهاد می‌شود طرح‌های مربوط به سلامت با همکاری بیشتر مراکز درمانی انجام شود تا در نمونه گیری و مراحل تحقیق پیشرفت بیشتری حاصل شود.

1 Damian & Roberts

2 Rohrer

3 Lejarraga

- اسدی، م؛ سعیدابی، ز؛ محمدی، م و خردمند، م. (۱۳۹۷). بررسی رابطه دلبستگی به والدین با سلامت روانی و گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان. فصلنامه علمی تخصصی روانشناسی، علوم اجتماعی و علوم تربیتی، ۲(۱)، ۱۱۴-۱۲۱. <http://dx.doi.org/10.21859/psy chol-01021>
- احدی، ر، محمدی، ش و طغرانگار، ح. (۱۴۰۰). بررسی عوامل محیطی مؤثر بر اعتیاد به مواد مخدر صنعتی (مطالعه موردی: شهر زنجان). پژوهشهای حقوقی. ۲۰(۴۵)، ۱۴۹-۱۸۱. <https://doi.org/10.48300/jlr.2021.129111>
- بابا زاده، پ. (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین ترتیب تولد با سبک‌های دلبستگی، ابعاد شخصیت و پیشرفت تحصیلی در نوجوانان شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، مرکز پیام نور تهران. <https://elmnet.ir/Article/10532231-31932>
- باریکانی، آ. (۱۳۸۷). رفتارهای پرخطر در نوجوانان مدارس راهنمایی و دبیرستان‌های شهر تهران. مجله روانشناسی و علوم تربیتی، ۵۳(۱۵)، ۱۹۲-۱۹۸. <http://ijpcp.iuims.ac.ir/article-1-471-fa.html>
- رضایی جمالویی، ح؛ حسینی، ج؛ نورمحمدی، م. (۱۳۹۸). نقش سبک‌های دلبستگی در رفتارهای پرخطر نوجوانان پسر مقطع متوسطه دوم. روانشناسی پژوهشی، ۲۰(۱)، ۱۱۲-۱۲۱. <https://doi.org/10.30486/jrsp.2019.663551>
- زارعی، ع؛ باقرزاده، ر؛ غریبی، ط و روانی‌پور، م. (۱۳۹۹). گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان شهر بوشهر و عوامل مرتبط با آن. دو ماهنامه طب جنوب، ۲۳(۶)، ۵۵۴-۵۶۸. <http://dx.doi.org/10.52547/ismj.23.6.554>
- کتانی، ا؛ علی‌نیا، م؛ رجبی، ف؛ معتمد منفرد، س، آقاخانی، ل و مسجدی آرانی، ع. (۱۴۰۱). پیش‌بینی رفتارهای پرخطر براساس سبک‌های دلبستگی نالیمن: بررسی نقش میلانجی ظرفیت تأملی. دوفصلنامه علمی شناخت اجتماعی، ۱۱(۱)، ۹-۱۶. <https://doi.org/10.30473/sc.2022.65905.2816>
- هاشمی پرست، م؛ صدیقیان، م؛ اصغری جعفرآبادی، م و اله وردی پور، ح. (۱۳۹۶). تبیین رفتارهای پرخطر و محافظت نشده جنسی جوانان و دلایل مرتبط با آن: یک مطالعه کیفی. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان، ۲۲(۴)، ۱۱۱-۱۲۴. <http://sjku.muk.ac.ir/article-1-3409-fa.html>
- Alsyaibi, A., Aldhafri, S., & Alsiddiq, F. (2021). "Parenting Styles: A comparative study between Omani and Saudi female students". *Journal of Educational Sciences*. Issue 17. <https://doi.org/10.29117/jes.2021.0048>
- Anbesu, E. W., Aychiluhm, S. B., Alemayehu, M., Asgedom, D. K., & Kifle, M. E. (2023). A systematic review and meta-analysis of sexually transmitted infection prevention practices among Ethiopian young people. *SAGE open medicine*, 11, 20503121221145640. <https://doi.org/10.1177/20503121221145640>
- Cassidy, J., & Shaver, P. R. (2008). *Handbook of attachment: Theory, research and clinical applications*. New York, London: Guilford, 101-200. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2809453/>
- Chawla, N., & Sarkar, S. (2019). Defining "High-risk Sexual Behavior" in the Context of Substance Use. *Journal of Psychosexual Health*, 1(1), 26-31. <https://doi.org/10.1177/2631831818822015>
- Cyr, G., Carrier, F., Emonda, K., Noleta, J., & Gagnon, J. (2018). Insecure attachment and use of sexual coercion in male university students: Negative urgency as an explanatory mechanism. *Sexologies*, 27 (2), 27-31. <https://doi.org/10.1016/j.sexol.2018.02.005>
- Damian, R. I., & Roberts, B. W. (2015). The associations of birth order with personality and intelligence in a representative sample of US high school students. *Journal of Research in Personality*, 58, 96-105. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2015.05.005>
- Hazan, C., & Shavar, P. R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 511-524. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.52.3.511>
- Hubach, R. D., O'Neil, A., Stowe, M., Giano, Z., Curtis, B., & Fisher, C. B. (2021). Perceived confidentiality risks of mobile technology-based ecologic momentary assessment to assess high-risk behaviors among rural men who have sex with men. *Archives of sexual behavior*, 50(4), 1641-1650. <https://doi.org/10.1007/s10508-019-01612-x>
- Rohrer, J. M., Egloff, B., & Schmukle, S. C. (2015). Examining the effects of birth order on personality. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 112(46), 14224-14229. <https://doi.org/10.1073/pnas.1506451112>
- McWilliams, L. A., & Bailey, S. J. (2010). Associations between Adult Attachment Ratings and Health Conditions: Evidence From the National Comorbidity Survey Replication. *Health Psychology*, 29 (4), 446-453. <https://doi.org/10.1037/a0020061>
- Monaco, E., Schoeps, K., & Montoya-Castilla, I. (2019). Attachment styles and well-being in adolescents: How does emotional development affect this relationship? *International journal of environmental research and public health*, 16(14), 2554. <https://doi.org/10.3390/ijerph16142554>
- Monajati, S., Amini, N., & Jaafarina, G. (2022). Predicting the Tendency to High-Risk Behaviors Based on Psychological Flexibility and Attachment Styles in Male and Female High School Students. *Iranian Evolutionary and Educational Psychology Journal*, 4(1), 92-102. <http://dx.doi.org/10.52547/ieepj.4.1.92>
- Oshri, A., Sutton, T. E., Clay-Warner, J., & Miller, J. D. (2015). Child maltreatment types and risk behaviors: Associations with attachment style and emotion regulation dimensions. *Personality and Individual Differences*, 73, 127-133. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.09.015>

رابطه سبک‌های دلبستگی با رفتار پرخطر جنسی: بررسی نقش تعدیل‌گری ترتیب تولد و سابقه سوء استفاده جنسی در دوران کودکی

The relationship between attachment styles and high-risk sexual behavior: Investigating the moderating role of birth order ...

- Remien RH, Stirratt MJ, Nguyen N, Robbins RN, Pala AN, Mellins CA. (2019) Mental health and HIV/AIDS: the need for an integrated response. *AIDS*. 33:1411–20. <https://doi.org/10.1097%2FQAD.0000000000002227>
- Sulloway, F.J. (2001). *Birth- order, sibling competition and human behavior*, in H.R.Holcomb ,III (Ed.), *conceptual challenges in evolutionary psychology: Innovative research strategies*. Dordrecht, the Netherlands: Kluwer Academic. <http://www.sulloway.org/Holcomb.pdf>
- Srahbzu, M., & Tirfeneh, E. (2020). Risky Sexual Behavior and Associated Factors among Adolescents Aged 15-19 Years at Governmental High Schools in Aksum Town, Tigray, Ethiopia, 2019: An Institution-Based, Cross-Sectional Study. *BioMed research international*, 3719845. <https://doi.org/10.1155/2020/3719845>
- Sagone, E., Commodari, E., Indiana, M. L., & La Rosa, V. L. (2023). Exploring the Association between Attachment Style, Psychological Well-Being, and Relationship Status in Young Adults-A Cross-Sectional Study. *European journal of investigation in health, psychology and education*, 13(3), 525–539. <https://doi.org/10.3390/ejihpe13030040>
- Tian, X., Chen, J., Wang, X., Xie, Y., Zhang, X., Han, D., Fu, H., Yin, W., & Wu, N. (2023). Global, regional, and national HIV/AIDS disease burden levels and trends in 1990-2019: A systematic analysis for the global burden of disease 2019 study. *Frontiers in public health*, 11, 1068664. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2023.1068664>.
- Lejarraga, T., Frey, R., Schnitzlein, D. D., & Hertwig, R. (2019). No effect of birth order on adult risk taking. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 116(13), 6019-6024. <https://doi.org/10.1073/pnas.1814153116>
- US Preventive Services Task Force. (2010). *The guide to clinical preventive services 2010-2011: Recommendations of the US Preventive Services Task Force*. Agency for Healthcare Research and Quality (US). <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK61778/>
- Van Volkom, M., Dirmeitis, D., & Cappitelli, S. (2019). An Investigation of the Connection between Parenting Styles, Birth Order, Personality, and Sibling Relationships. *Journal of psychology and Behavioral Science*, (7), 55-63. <http://dx.doi.org/10.15640/jpbs.v7n1a7>
- Willis, J. (2022). Attachment Styles, Deployments, and Perceived Stress of African American Military Spouses. Walden University. <https://www.proquest.com/openview/a5fb289175e8656e5b415d27eaf2e12d/1?pqorigsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>
- Zakhour, M., Haddad, Ch., Salameh, P., Akel, M., Fares, K., Sacre, H., Hallit, S., & Obeid, S. (2020). Impact of the interaction between alexithymia and the adult attachment styles in participants with alcohol use disorder. *Alcohol*, 23, 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.alcohol.2019.08.007>

شپوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی